

Ulrika Kärnborg

ROMAN

DEN
ROPANDE
FLICKAN

ROMANUS
& SELLING

ULRIKA KÄRNBORG

Den ropande flickan

Roman

ROMANUS
& **SELLING**

TIDIGARE UTGIVNING AV ULRIKA KÄRNBORG

Kött och ande 2023

PÅ ANNAT FÖRLAG

Fredrika Bremer 2001

Stjärnfältet. En essä om helgen och skoskav 2003

Myrrha 2008

Som om 2010

Saturnus tecken 2016

Lejonburen 2021

Nattflygare 2022

Alvablot 2023

Budbärare 2024

Sylvia Plath-strofen på s. 5 är hämtad ur dikten "Lady Lazarus" i

Collected Poems (HarperCollins Publishers Inc, 1992)

Citatet ur Sofokles *Antigone* på s. 234 återges i Jan Stolpes

och Lars-Håkan Svenssons översättning (Ellerströms, 2003)

Romanus & Selling
Box 3159, 103 63 Stockholm
info@romanusochselling.se
www.romanusochselling.se

ISBN 978-91-8-994913-3
Copyright © Ulrika Kärnborg 2026
Omslag: Nina Ulmaja
Tryck: ScandBook, EU 2026
Första tryckningen

*Soon, soon the flesh
The grave cave ate will be
At home on me*

Sylvia Plath

(Rebecka)

I drömmen hör jag någon som ropar. Ett klagande, utdraget ljud – av vinden som tilltar?

På nyheterna har de pratat om stormvarning och det krävs mindre än så för att huset ska börja knaka och jämra sig. Nu hörs ingenting. I mörkret ser jag de gula ögonen lysa mot mig. *Så du är också vaken?* Doris ligger avslappnad, på katters vis, med tassarna indragna under sig och dåsar. Hon har alltså inte reagerat. Klockradions lysande gröna siffror visar tre. Det är kallt i rummet, sen elpriserna gick upp har jag sänkt inomhus-temperaturen och börjat stödelda.

Kaminen är av täljsten och står på nedervåningen. Den hjälper förstås inte här uppe, mitt i natten. Inte i november.

Jag vet inte varför jag stiger upp, golvdraget mot mina nakna fötter. Det kommer till mig som en föraning. Med den gamla morgonrocken stretande över bröstet går jag fram till fönstret och drar i snöret till rullgardinen. Dock ingen vind. Jag ryser till. Knappt några trädkronor som rör sig. Men snöflingor. Lätta, dansande som papperstussar. När ögonen vant sig vid det kompaktare mörkret där utanför kan jag se att snön redan format små drivor i köksträdgården, där det enda som finns kvar är de torkade, vitskimrande bladen på salviabuskarna och de ruttnande växtstöden för bönorna som jag skördade i september.

Bortom odlingslotten tar grannens tomt vid, skevt upplyst av de glest utplacerade gatlyktorna. Deras stuga har stått obebodd ganska länge nu. De bor i Södertälje och har använt den som sommarstuga, men numera reser de oftare till västkusten på semestrarna. Huset håller på att förfalla. Efter grannens kommer ett hus till, barnfamiljens, och sen åkrarna, med avbrott för små, gnetiga partier där det växer björk, och på sina ställen ek.

Nej, där finns inget att se. Varför skulle det? Det är för sent på natten, eller för tidigt på morgonen beroende på hur man ser det, och inte ens dagarna brukar bjuda på särskilt mycket underhållning. Jag bor ju på landet för att jag är trött på människorna och deras konster. I alla fall är det vad jag brukar intala mig. Men jag har egentligen aldrig upplevt avskildheten som kuslig, eller som Freud uttrycker det med ett så vackert ord: *unheimlich*.

O-hemtrevlig.

Inte förrän nu.

Efter några minuter går jag tillbaka och lägger mig ovanpå sängen, huttrar lite, kryper sen in under täcket. Bryr mig inte om att dra ner rullgardinen. Det kommer antagligen inte att bli mycket mer sömn i natt, mitt huvud känns för snurrigt för det, allt virvlar runt, mörkt, ljus, mer mörker: det är inte riktiga tankar, bara oro. Hela tiden lyser siffrorna på klockradion med sitt stadiga sken. Till sist ger jag upp.

Nere i köket är det varmare. Doris kommer tassande efter mig, snor runt mina ben när jag sätter på den elektriska vattenkokaren. Med ens är allt vardagligt igen, välbekant och tryggt, färgerna blir varmare som om någon bytt en glödlampa. Jag gör silverte i den gamla koppen jag ärvt efter Berit, det tjocka, kantstötta porslinet med sitt naiva rosmönster påminner om en avlägsen tid. Då för länge sen. Efter lite tvekan tar jag ner whiskyflaskan

från skåpet över spisen. Flaskan har stått bortglömd på sin plats och är alldeles dammig. Handen darrar när jag håller upp i ett dricksglas. Jag står och stirrar på det. Tvekar igen. Jag borde verkligen inte. Håller jag på att ta ett återfall? I så fall borde jag ringa min mentor. Reglerna är ristade i blod och spyor:

Det viktigaste är att genast få kontroll över situationen.

Du har tidigare funderat på riskfyllda situationer som kan leda till bakslag.

Du kan lära dig av bakslagen och analysera vad som hände och varför.

Åt helvete med den där skiten.

Efter den första klunken slappnar jag av. Snabbt tömmer jag glaset, sköljer ur det under kranen. Ställer mig sen på tårna och skjuter in flaskan på hyllan bakom en vas, så att jag inte kan se den. Tar med mig tekoppen och går uppför trappan.

Inte sova, så vad? Kanske läsa lite eller skriva något i dagboken som jag köpt i bokhandeln, osäkert varför.

Doris spetsar öronen. Hon har uppfattat någonting i ögonvrån. Jag ser det också, ett ljussken, flackande, som från en ficklampa. Jag går fram till fönstret igen.

Det är någon hos grannens. Någon med en lampa, eller kanske en lykta, som guppar.

Den som går därute verkar vara på väg mot ett av småskjulen. Dasset. Jag vet var det ligger. Grannarna har inte brytt sig om att installera wc, föredrar det enkla livet. Själv har jag besökt inrättningen en gång när de bjöd på kaffe och jag plötsligt blev kissnödig. Dörren som var blåmålad, hade ett litet hjärta utskuret i sig. Därinne var lukten syrlig och det fanns strö att hålla i tunnan.

Har någon flyttat in? En hyresgäst. Jag har inte hört något om det. Nog skulle väl grannen ha ringt i så fall? Men om det har blivit inbrott?

Ljusskenet dämpas, nu silar det ut genom plankorna i skjulet. Går inbrottstjuvar på dass? Jag märker att jag trots alkoholen börjar huttra igen, de små håren på underarmarna reser sig rätt upp. Instinktivt vill jag gå och lägga mig, gömma mig under täcket. I stället sätter jag ner tekoppen på skrivbordet och går nerför trappan igen. Nästan utan att tänka tar jag den grova koftan från hatthyllan och föser undan Doris så att jag kommer åt gummistövlarna. Raggsockorna ligger hopkorpade inuti, jag drar dem på mig, tänker att jag inte behöver husnyckeln, här är det ingen som låser efter sig.

Kylan utanför får mig att skärpa mig. Då kommer rädslan. Den bildar en klump i magen, hela kroppen blir stel. Snöflingor fastnar på koftan och i ögonfransarna. Jag kan se tydligt nu och inser att jag står så att jag själv kan bli sedd. Dörren till dasset öppnas plötsligt. Det är en lykta, ingen ficklampa. Gestalten som håller i den avtecknar sig som en grå skugga mot den mörkare väggen. Jag kan inte uppfatta om det är en kvinna eller en man, men som från ingenstans kommer de, de onda aningarna.

Lyktan börjar röra sig mot stugan.

Nu har inkräktaren, om det är en inkräktare, fått upp dörren och gått in i huset. När lyktan försvinner blir det mörkt. Jag får fullt av saliv i munnen och tycker att jag börjar andas som en hjärtpatient. Det här är idiotiskt. Jag jagar upp mig för ingenting. I stället för att stå här och flåsa bör jag bestämma mig för om jag tror att jag bevittnat ett inbrott eller inte. Gå tillbaka och låsa dörren, ringa polisen.

Något håller mig tillbaka. En instinkt, mörk och fladdrig. Jag slickar mig om läpparna.

Tusen minnen, små fragment som börjar foga sig samman till drömmar. Eller mardrömmar.

Jag lägger mig i sängen med Doris på magen. Ögonen svider. Jag funderar på om det jag tror kan vara sant. Varför har hon i så fall kommit hit? Är det i ett sista förtvivlat försök att återuppta vad vi hade? För att försäkra sig om att jag fortsätter att hålla tyst. Som om jag frivilligt skulle vilja börja rota i allt det där igen. Genom åren har hon skrivit till mig, brev på fint papper. Hennes handstil kände jag igen från skolan, den har blivit snyggare med åren. Efter ett kort uppehåll övergick hon till mejl. Dem läste jag knappt, scrollade bara igenom och kastade sen i papperskorgen.

Ibland har jag fått konstiga påringningar, någon som andats i mobilen. För ett par veckor sen fick jag ett mejl där hon rakt på sak bad om ett möte. Det ignorerade jag också, vilket kanske blev för mycket, till och med för henne.

Inte för att det ändrar någonting. Inte för mig. Allting som begravs i glömska flyter ändå upp, som rostigt skrot i en sjö som håller på att torka ut, men jag är bra på att hålla masken. Den stora frågan är om jag ska säga något till Daniel om det här? Eller är jag för alarmistisk? Hysterisk, som han brukade säga.

Hon försvann spårlöst. Gick ur sitt gamla liv och in i sitt nya. Polisen varnade oss för att börja leta efter henne. Sa att vi inte borde söka kontakt, att vi skulle låta det som varit vila. Någon gång lät de oss veta att det gick bra för henne. Både med studierna och senare arbetet, på en främmande ort. Vem vet, vid det här laget är hon kanske gift. En stadgad trebarnsmor? Rofylld. Fast ärligt talat kan jag inte se det framför mig. Jag minns hennes strålgång som alltför stark. Som om hon var en mörk juvel som de putsat och putsat på tills den äntligen sken. Det skenet var bedrägligt. Bara ont kom av det. Ont som blev ondare när det drabbade andra.

Min fostermamma Berit var en av dem som råkade illa ut.

Till slut kommer gryningen med ett otäckt, orange ljus. Jag går upp och fram till fönstret igen, känner mig yr och snudd på bakfull efter whiskyn, stödjer mig på fönsterbrädan. Dagen kommer att bli fin. Därute den nya snön, ett tunt täcke över rabatterna med visset gräs och enstaka, taggiga rosbuskar.

Jag måste fatta ett beslut.

Efter frukosten duschar jag iskallt och stoppar ner målar-sakerna och rocken i en fläckig bag. Men innan jag gör mig redo för att gå i väg till kliniken i Ytterjärna, inte långt från där jag bor, tar jag upp mobilen som ligger på laddning. Tittar kritiskt på den. Värderar min impuls att ringa, känner att jag inte kan stå emot den. För jag längtar verkligen efter att höra Daniels röst. Det var ett halvår sen sist, men jag tänker ofta på honom. Han är säkert på väg till arbetet, han också, ogillar antagligen att bli störd så här dags.

Det är bara jag. Förlåt att jag ringer så tidigt.

Jag hör hur han andas och jag blir varm i kroppen.

Rebecka, säger han.

Finns det en liten gnutta förvåning i rösten?

Hon är tillbaka, säger jag.

Vi har inte talat om min försvunna fostersyster på länge, så jag vet inte om det är levande för honom, men han kopplar direkt.

Är du säker?

Nej, säger jag.

Det är lätt att föreställa sig hur han biter ihop käkarna, och det går som en stöt genom kroppen. Äldre, ja. Men sist jag såg honom tyckte jag att han hade åldrats värdigt, som en gammal hund med silver i pälsen. Jag önskar att han hade

kunnat vara hos mig. Hans magra kind och strecket som bildas när mungiporna dras upp. När vi var ett par brukade jag dra med pekfingret över det.

Vad ska du göra? frågar han.

Ingenting. Gå till jobbet. Men sen tänker jag ta reda på vad hon vill, om det nu är hon.

Var försiktig, säger han.

Visst, säger jag. Men du, jag måste gå nu, ska till kliniken. Ville bara att du skulle veta.

Det uppstår en liten paus. Jag förstår att han inte vill lägga på.

Ring mig igen, säger han till slut.

Jag säger hej då men behåller mobilen mot örat. Försöker hålla kvar honom, känslan. Det var länge sen alltsammans, som minnet av hans kuk i min hand, dess hårda, ivriga värme, ryggen med de långa musklerna som jag brukade krypa ihop mot.

På den tiden vi var tonåringar var han gänglig och söt. Oemotståndlig, åtminstone för mig, med sitt sneda leende och luckan mellan framtänderna. Glad nästan jämt.

Ja, ibland hade vissa av oss varit glada.

Redan när jag tar emot den första dagpatienten, vi har sådana i konstterapi, utöver de inlagda, känner jag mig dödstrött och ganska disträ. Kvinnan har svåra eksem som inte blir bättre av konventionella behandlingar. Hennes röst är skrikig och mest av allt gillar hon att skvallra om läkarna på vårdmottagningarna, de där skolmedicinarna med sina digitala recept och överlägsna leenden. Eftersom ingenting har hjälpt har hon sökt sig till vår alternativa vård, där hon, tror jag, får ett slags utlopp.

Men för vad?

Hennes halvfärdiga målningar står uppradade mot väggen

i terapirummet. Tillsammans vänder vi på dem. Hon håller handen för munnen och fnittrar på ett sätt jag känner igen, som om hon är generad. Men jag vet att det inte är blygsel. Det är stolthet. Den sortens dolda narcissism som gör mig illa berörd.

Dåliga, va? säger hon och flinar.

Jag skakar på huvudet. Bra och dåligt är inga begrepp som vi inom antroposofin använder, men jag orkar inte lägga ut texten om det igen.

De är *dina*, säger jag, medveten om hur ihåligt det låter. Allt här kommer från dig. Ditt inre. Det är det som är så fint.

Hon väljer ut en målning och sätter den på staffliet. Under tiden plockar jag fram mina egna färger. Medan patienten målar brukar jag sitta på en pall vid sidan och pyssla med mitt. Teckna. Ibland skriva. Men idag vill hon tydligen hellre prata.

Jag börjar känna mig bättre, vet du, säger hon och betraktar sin tavla. Den föreställer ingenting, består bara av olika cirklar av färg som flyter in i varandra. Det är länge sen hon släppte det figurativa. Vi har ofta talat om det. Hur viktigt det är att ge plats för det omedvetna, låta handen och penseln bli en förlängning av det. Låta det flöda. Men ibland önskar jag att hon hade haft en bättre känsla för just färg.

Det där du sa om att jag är så öppen och ... liksom skyddslös.

Jag nickar uppmuntrande, i tankarna är jag tillbaka hos grannens.

Jag tror att det stämmer, säger hon.

Hon har ett missklädsamt underbett och underkäken skjuter nu ut, gäddlikt.

Ibland när jag kommer hit är jag helt utmattad. Orkar ingenting, liksom. Då tänker jag att jag ska måla fem, tio minuter. Jag vill mer, men det går bara inte. Och så plötsligt har det gått en hel timme.

Jag vet att det är riktigt. Något har hänt med henne sen

hon börjat komma regelbundet. Det är inte nödvändigtvis en förbättring, men i alla fall en förändring. Hon, den grå musen, har fått självförtroende. Eller har det funnits där hela tiden? Alldeles under den självutplånande ytan. Vad det än är, så har det inte gjort henne lättare att stå ut med. Vid ett tillfälle kom hon triumferande och förklarade att hon hade slutat med Stesoliden som en av läkarna, säkert utmattad efter sammandrabbningarna, skrivit ut.

Nu är det målandet som tar all hennes energi. Det är som en förälskelse, egentligen obesvarad, men för den förälskade parten gör det förstås ingen skillnad. Jag vet inte om hon ser sig som en stor konstnär, någon vars talang länge har gått alla förbi, eller som en sorts nyförlöst magiker – och jag vill heller inte veta.

Det enda jag längtar efter är att hennes eksem ska blekna och hålla sig borta, så att vi kan avsluta behandlingen och gå skilda vägar.

Du lyssnar ju inte, säger hon gnälligt.

Jag drar ett djupt andetag.

Det gör jag visst, säger jag, medveten om att det egentligen inte lönar sig att säga emot.

Nej, det gör du inte, säger hon, och jag tänker att vår relation har börjat bli alltför vänskaplig. Du ser faktiskt rätt risig ut, fortsätter hon, du borde nog gå hem och lägga dig.

Jag tar henne på orden. Efter lunchen, bestående av linsröra, brun som en uppkastning och hastigt värmd i mikron, skyller jag på migrän och åker hem. Det är ingen lögn, jag har verkligen ont i huvudet, en dovt, dunkande smärta på gränsen till det outhärdliga. Jag parkerar min lilla Micra slarvigt på gräsplanen bakom huset, och stapplar mot ytterdörren. På trappan stannar jag till och spejar mot grannens hus.

Det lyser därinne.

Tanken på vem som kanske är där gör mig än mer illamående.

Jag går rakt in i köket och tar ner whiskyn. Någonstans inom mig undrar jag hur det kommer sig att jag behållit just den flaskan. Mitt hus har varit torrlagt i många år, sen ... ja, det måste vara sen det sista anspråkslösa återfallet. Då hade jag insett att det inte gick att ha något alkoholhaltigt hemma, inte ens en flaska vin.

Men whiskyn har jag ändå behållit. Jag tar av korken, tvekar inte utan halsar direkt ur flaskan. Spriten bränner i halsen, jag fattar inte att jag någonsin har tyckt att det smakar gott. Sen kommer värmen, en våg som drar upp från tårna och sprider sig i kroppen.

Den bästa känslan i världen.

Och i samma ögonblick vet jag.

Om det är hon som har kommit tillbaka, måste jag träffa henne.

Den ropande flickan.

Senare fick hon det namnet, av journalisterna på tidningarna. Fast vad visste de?

Då, för mer än tjugofem år sen, var jag och flickan, som i själva verket hette Mirjam, vänner. Bästisar, sa man. Fast pojkarna skrattade åt oss när vi kom gående hand i hand. Fyrtornet och släpvagnen, brukade de skrika.

Jag var liten och knubbig då, folk sa att mitt ansikte var vackert. Åtminstone det. Mirjam var lång, mörkhårig och mager, hennes hy så vit att den nästan verkade genomskinlig. Det berodde på att hon aldrig åt. Och när hon någon gång gjorde det gick hon in på toaletten, stoppade fingrarna i halsen och kräktes. Jag såg det själv.

Då, i början av 90-talet, var Svartön ett mönstersamhälle, fyllt av pionjärande, kliniken nästan ny, liksom skolan, där alla barnen gick. De utvalda. Utanför byn tog åkerlandskapet vid. Tung, sörmländsk mylla och enstaka ekbackar. Glest utspridda gårdar. Bönder som satte upp likgiltiga ansikten mot dem, utbölingarna. Men bakom deras ryggar vällde skit-snacket fram. Om ovaccinerade ungar som spred den dödliga mässlingen till sina kamrater. Om ylleunderkläder som stank av intorkad svett och salva med ringblomma. Biodynamiska odlare som grävde ner kohorn vid midnatt och ylade mot

månen. De ondsinta tungorna löpte, men alltid i smyg. Aldrig i någon öppen konfrontation.

Och sen förändrades allt. Strålkastarna riktades mot byn, fläkte upp den så att inälvorna blottades. Journalisterna kom med sina bandspelare, teveteamen med sina kameror. Över dem kretsade helikoptrarna som stora, svarta fåglar.

Mitt i kaoset satt vi hopkrupna som flyktingbarn med alla hemligheter blottade, försökte ändå gömma oss.

Alla utom flickan.

Hon trädde fram.

Det var hennes maskade ansikte som fanns på löpsedlarna, hon som vallades runt i olika delar av staden och ute i skogen, från början självsäker, men efter hand alltmer vilsen och synbart rädd för polishundarna, de som sniffade runt efter svarta plastsäckar.

Hennes riktiga identitet skulle skyddas, ändå visste alla i bygden vem hon var.